

Svar på fullmäktigemotionen om inspelning (direktsändning) och videoupptagning av fullmäktiges sammanträden

STF 10.11.2025 § 53

570/00.02.10.00/2024

Mer information:

specialsakkunnig i förvaltning Pilvi Kalliomaan , tfn 050 411 0202
förvaltningsdirektören Hanna Ormio, tfn 040 637 3683
fornamn.efternamn@kauniainen.fi

Fullmäktigeledamoten Taisto Miettinen lämnade 11.11.2024 in en fullmäktigemotion (bilaga), där det föreslås att fullmäktiges sammanträden ska direktsändas och spelas in för att kunna ses senare. I fullmäktigemotionen framförs att videoupptagning tjänar kommuninvånarna i frågor som intresserar dem, utan att de behöver vara närvarande för att eventuellt lyssna på hela sammanträdet. I motionen framförs vidare att videoupptagning och inspelning också gagnar äldre, personer med nedsatt rörlighet och personer som annars inte kan närvara samt eventuellt också medierna. Dessutom förs det fram att det också ökar intresset för politik bland unga och andra kommuninvånare och att andra städer i huvudstadsregionen och på många andra håll i Finland spelar in fullmäktigesammanträden.

Direktsändning av fullmäktiges sammanträden i Grankulla tidigare

Under coronapandemin sändes fullmäktigesammanträden direkt via nätet för allmänheten och på den plats som nämndes i sammanträdeskallelsen i enlighet med förvaltningsstadgan. Under coronapandemin följdes fullmäktiges sammanträden på nätet av några enskilda personer, beroende på hur viktiga eller intressanta de behandlade ärendena var.

Stadsstyrelsen rekommenderade att fullmäktiges sammanträden ska hållas endast på plats [25.10.2021 § 225](#). Fullmäktige sammanträdde ännu i slutet av 2021 i auditoriet i Kasavuoren koulu. Där fanns inget egentligt läktarutrymme för allmänheten, och därför visades sammanträdena i direktsändning via stadens webbplats ännu i november och december 2021. Högkvalitativ strömning kostade under coronapandemin cirka 2 500 euro per sammanträde ([STF 20.6.2022 § 35](#)).

Fullmäktige uppdaterade 20.6.2022 § 35 förvaltningsstadgans paragraf om ordinarie fullmäktigesammanträden och elektroniska sammanträden så att allmänheten i fortsättningen ska ges möjlighet att följa fullmäktiges elektroniska sammanträden via internet eller på en plats som anges i kallelsen till sammanträdet. Motiveringen till ändringen var bristen på publik och att det skulle räcka att allmänheten ges möjlighet att följa mötena på den plats som anges i kallelsen till sammanträdet, om fullmäktiges sammanträden i fortsättningen ordnas som så kallade hybridmöten. Dessutom konstaterades det då att alternativa, tekniskt enklare sätt att direktsända fullmäktiges sammanträden ska utredas trots ändringen av förvaltningsstadgan.

Tillgänglighetskrav

Kommunerna är skyldiga att iaktta tillgänglighetskraven i lagen om digitala tjänster. Från och med 30.9.2020 ska videor som publiceras på webbplatser vara tillgängliga. Detta innebär att videorna i regel ska ha textning. Också till exempel

ljudlandskap som hörs i bakgrunden ska till väsentliga delar beskrivas i textningen. Undertextningen ska också ange vems röst som hörs, om flera personer förekommer i videon och det inte framgår vem som talar. För tvåspråkiga fullmäktigesammanträden innebär detta att textningen borde göras på både finska och svenska.

Artificiell intelligens kan användas som stöd för textningen som en del av processen. Det är dock viktigt att beakta att kommunen ansvarar för textningens kvalitet, vilket innebär att det också behövs mänskliga arbetsinsatser för att kvalitetsbedöma och redigera AI-textningar, precis som vid annan textning.

Även den videospelare som används på webbplatsen måste uppfylla tillgänglighetskraven. I praktiken innebär det till exempel att spelaren måste kunna användas också med ett tangentbord och med skärmläsarprogram, och färgkontrasten på knapparna måste vara tillräckligt stor.

Textning och syntolkning enligt tillgänglighetskraven är viktigt för att personer med nedsatt hörsel eller syn ska kunna ta del av videor. Cirka 750 000 finländare har till exempel någon form av hörselnedsättning, och de behöver ofta textning för att kunna urskilja videons ljudinnehåll. Även andra än personer med hörselskador och synskador har nytta av textning, till exempel personer som lär sig språket.

Enligt lagen ska alla videor som sparas på en webbplats göras tillgängliga. Direktsändningar omfattas inte av tillgänglighetskraven. När en videoupptagning av en direktsändning sparas på en webbplats ska den göras tillgänglig senast 14 dygn efter att den publicerats första gången.

Tillgänglighetskraven för videor beskrivs på tillsynsmyndighetens webbplats tillgangslighetskrav.fi.

Utgångspunkten i lagen om digitala tjänster är att alla videor och ljudupptagningar ska vara fullt tillgängliga så fort de publiceras, men om det är orimligt arbetskrävande, besvärligt eller dyrt att göra en video förenlig med tillgänglighetskraven med tanke på organisationens storlek och videons målgrupp kan det vara möjligt att åberopa oproportionell börda. [Kommunförbundet](#) konstaterar att det är möjligt att åberopa oproportionell börda tillfälligt och med stöd av en förhandsbedömning avvika från tillgänglighetskraven. Att inom den strikta utsatta tiden texta videoinspelningar särskilt från långa fullmäktigesammanträden kan bli orimligt svårt för en liten kommun. Oproportionell börda kan endast åberopas för en del av webbplatsernas innehåll och ska då basera sig på en helhetsbedömning från fall till fall. Oproportionell börda kan åberopas endast tillfälligt, inte om en helt ny webbtjänst skaffas.

Kommunförbundet har på sin webbplats lyft fram hur man kan främja webbtillgänglighet på andra sätt i lägen där textning av fullmäktigevideor leder till oproportionerlighet i kommunen. Ett alternativ är att protokoll tillhandahålls i tillgänglig form, till exempel som filbilagor eller som en HTML-webbsida. I anslutning till en videoinspelning från ett sammanträde ska man enkelt kunna hitta en länk till protokollet och det relaterade materialet, och också andra vägen från protokollet till inspelningen. Ett annat alternativ är att transkribera inspelat ljud till textform. Kommunen är skyldig att ha ett tillgänglighetsutlåtande om tillgängligheten på webbplatsen. Om det på webbplatsen finns videor som saknar textning ska det anges med motiveringar i tillgänglighetsutlåtandet. Enligt lagen

har kommuninvånare och andra som använder en tjänst rätt att av kommunen begära preciseringar av skälen till en oproportionell börda.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att eftersom den nu föreslagna publiceringen av upptagningar från fullmäktigesammanträden skulle vara en ny tjänst på stadens webbplats, kan staden inte avvika från tillgänglighetskraven.

Kostnader

Direktsändning och inspelning av fullmäktiges sammanträden kan köpas som en tjänst, alternativt kan staden köpa egen utrustning. Även om staden skulle äga den utrustning som behövs, skulle det ändå behövas kunnande och personal för de praktiska arrangemangen kring direktuppspelning och inspelning av sammanträdena.

Enligt en preliminär bedömning kan värdet på den utrustning som behövs för inspelning av tal och anskaffningen av en kamera vara mellan 14 000 och 35 000 euro beroende bland annat på hur hög ljudkvalitet man vill ha. Det finns flera alternativ, till exempel egna trådlösa mikrofoner för ledamöterna eller cirkulerande trådlösa mikrofoner. Dessutom bör det bedömas om de videotjänster som staden nu använder lämpar sig för delning av direktuppspelning och inspelning.

Under coronapandemin kostade tjänsten för att sända sammanträden via nätet cirka 2 500 euro per sammanträde, vilket innebär att kostnaderna för sju sammanträden på årsnivå skulle vara 17 500 euro enligt 2021 års prisnivå.

Dessutom bör det bedömas separat huruvida upptagningarna ska lagras permanent på webbplatsen och hur mycket textning enligt tillgänglighetskraven skulle kosta. Vid bedömningen av kostnaderna för textning bör staden också beakta översättningskostnaderna till både finska och svenska och stadens begränsade översättningsresurser.

Konsekvenser för kommuninvånarna

Enligt [Kommunförbundets enkät om webbkommunikation och användning av sociala medier 2024](#) uppgav 77 procent att kommuninvånarna har möjlighet att följa fullmäktigesammanträden via nätet. Variationen i beaktandet av tillgänglighet i kommunerna var större. I fråga om tekniskt genomförande uppgav 71 procent av de svarande att de uppfyller tillgänglighetskraven helt och 29 procent delvis, och i fråga om webbtjänsternas innehåll var motsvarande andelar 46 respektive 53 procent. Kommunförbundets enkät besvarades av sammanlagt 174 kommuner, av vilka 30 var kommuner med 10 000–20 000 invånare och 25 var tvåspråkiga kommuner.

Att direktsända fullmäktiges sammanträden och dela eventuella inspelningar via stadens webbplats skulle erbjuda kommuninvånarna en alternativ kanal och möjlighet att följa sammanträdena. Som det sägs i fullmäktigemotionen skulle direktsändningar dessutom gagna de kommuninvånare som inte har möjlighet att ta sig till sammanträdesplatsen samt kunna öka invånarnas intresse för kommunalpolitiken.

Under coronapandemin var det dock mycket få som följde sammanträdena via nätet. Visserligen måste man beakta det exceptionella läge som rådde under

pandemin. I dagsläget är det några personer som brukar följa fullmäktigesammanträdena på plats i stadshusets fullmäktigesal.

Utmärkande för Grankulla är att kommunen till ytan är Finlands minsta. Det innebär att avstånden i Grankulla är mycket korta och att kommuninvånarna inte har långt till stadshusets fullmäktigesal.

Sammanfattning

Att direktsända fullmäktiges sammanträden och dela inspelningarna via stadens webbplats har många fördelar för kommuninvånarna och främjar en mångsidig kommunikation från kommunen.

Direktsändning och inspelning av fullmäktiges sammanträden är dock inte en lagstadgad uppgift för kommunen. På grund av det pågående balanseringsprogrammet för stadens ekonomi föreslås det att stadsfullmäktige inte ska ådra sig nya kostnader och att staden inte börjar direktsända och eventuellt spela in fullmäktiges sammanträden.

Eftersom det i fullmäktigemotionen är fråga om en anslagsmotion behandlas motionen i samband med budgetbehandlingen.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige antecknar för kännedom det ovan nämnda som svar på fullmäktigemotionen om direktsändning och inspelning av fullmäktiges sammanträden och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

.....

Under diskussionen lade ledamoten Taisto Miettinen fram följande remitteringsförslag 4.1 som understöddes av ledamöterna Melina Näätänen, Minna Aitola-Helkkula, Irmeli Virkkula och Mikko J. Salminen.

4.1 Remitteringsförslag (Miettinen Taisto)

Anvisning: - vi ska beakta att inspelningen finns framlagd mindre än 14 dagar - ett utlåtande av rådet för personer med funktionsnedsättning och äldre rådet behövs - tillgängligheten för kommuninvånare/personer med funktionsnedsättning/information om behandlingen av ärendet utan streaming? - vi ska utreda kostnaderna/begära om flera anbud på ett eget kamerasystem i stället för bara ett anbud - vi ska avge ett utlåtande om det verkliga beloppet i euro för de redan inkomna anbuden (i stället för de uppskattningar som lagts fram) - vi ska avge ett utlåtande om antalet åskådare vid sammanträden i andra kommuner med motsvarande invånarantal - vi ska utreda möjligheten till leasing/beakta kostnaderna/avge ett utlåtande om stadens öppenhet och service för kommuninvånarna/information om strategin - vi ska beakta framtidsutsikterna/behoven - vi ska beakta användningen på fritiden bland kommuninvånarna/människorna/möjligheten att komma en viss dag och vid en viss tidpunkt/vi ska avge ett utlåtande om hur det påverkar antalet åskådare att vi informerar kommuninvånarna om systemet - vi ska beakta möjligheten att använda systemet på andra informationsmöten och i andra evenemang i staden

Eftersom fullmäktige inte enhälligt kunde godkänna remitteringsförslaget, måste frågan gå till omröstning.

Ordföranden gjorde ett omröstningsförslag och enligt det röstade de ledamöter som understödde ett förkastande av remitteringsförslaget JA och de som understödde en remittering av ärendet NEJ. Ordförandens förslag godkändes enhälligt.

I den förrättade omröstningen röstade 24 JA, 9 NEJ och 2 röstade blankt. Hur ledamöterna röstade framgår i detalj av **protokollbilagan** med omröstningsrapporten.

Därmed fortsatte behandlingen av ärendet.

Beslut:

Fullmäktige antecknade för kännedom det ovan nämnda som svar på fullmäktigemotionen om inspelning och videoupptagning av fullmäktiges sammanträden och konstaterade att motionen är slutbehandlad.

Ledamoten Taisto Miettinen lämnade in en avvikande mening (bilaga).

Bilagor:

Omröstningsrapport
Avvikande mening

Bakgrundsmaterial:

Fullmäktigemotion